

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Николай Тодоров Колев, Департамент „Право“, Нов български университет, хабилитиран по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право)

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.6 Право (Гражданско процесуално право), обявен в ДВ бр. 94/10.11.2023 г. с кандидат доц. Тодор Панайотов Коларов, д.н.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Кандидатът по този конкурс, доц. Тодор Панайотов Коларов, д.н., отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.6 Право (Гражданско процесуално право), формуирани в Правилника за приложение на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), както и на изискванията на Нов български университет, формуирани в Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ. По редица показатели индивидуалните резултати на доц. Коларов **значително надхвърлят** минималните национални изисквания и изискванията на НБУ.

II. Изследователска дейност и резултати

Доц. Коларов участва в конкурса със самостоятелен монографичен труд – **КОЛАРОВ, Тодор. Процесуалната субституция в гражданския процес. София: Сиела. 2023. ISBN 9789542844204.**

Представеният труд е в обем от 246 страници, включващи заглавна страница, съдържание, въведение, пет глави, посветени на проблемите на труда, заключение и библиография. В труда са направени общо 257 бележки под линия, като е използван богат научен апарат, включващ съчинения на български език и на шест чужди езика (руски, английски, испански, италиански, немски, румънски).

След въведението в темата чрез историческия и сравнително-правен преглед на възникването и развитието на института и уредбата му в българското право, доц. Коларов извежда дефиницията на понятието за процесуална субституция и отделните негови елементи (с. 33 – 35), като аргументира, че процесуална субституция не може да се въвежда чрез подзаконов нормативен акт или чрез разширително тълкуване на законова норма (с. 39 – 46). Заслужава подкрепа разбирането на автора, че процесуалният субституент защитава чужд частен индивидуален или колективен интерес (с. 51 – 57). Като приносен момент може да се посочи изясняването на процесуалната легитимация (с. 176 – 187) и на правния интерес на процесуалния субституент като предпоставки за допустимост на предявения от него иск, включително и очертаването на различните форми и разновидности, в които може да се прояви този интерес (с. 59 – 69, с. 187 – 189). Ценни и полезни за теорията и правоприлагането са разграниченията на процесуалната субституция от процесуалното представителство,

приемството в процеса, встъпването на подпомагаща страна и другарството. Приносен характер имат аргументите на автора, че прокурорът (с. 85 – 88)¹ и КПКОНПИ (с. 89 – 94) не действат като процесуален субституент в хипотезите, когато законът ги овластява да предявят иск, както и подробният анализ на правното положение на синдика през призмата на поставената тема за процесуалната субституция (с. 94 – 112). Анализът на автора включва изясняване на различните видове процесуална субституция, както и особеностите при допустимостта и разглеждането на иска, предявен от процесуалния субституент. Работата добива завършен вид с изследването на субективните и обективните предели на силата на пресъдено нещо на решението, постановено по иска на процесуалния субституент (с. 215 – 228).

Представеният труд разработва актуален институт на гражданския процес – процесуалната субституция. С това авторът значително обогатява съществуващите недостатъчни изследвания на този институт. Авторът демонстрира задълбочено познаване на поставената проблематика и с представения труд той доказва за пореден път способностите си за самостоятелен и задълбочен научен анализ. За широтата на анализа са допринесли и резултатите от широкото и умело използване на историческия и сравнителноправния методи на изследване, което трябва да се оцени като достойнство на труда.

На следващо място, кандидатът разработва поставените въпроси детайлно и последователно, като проявява способностите си за критичен анализ. Доц. Коларов застъпва собствено разбиране по дискуссионните моменти и не се притеснява да аргументира критичната си позиция към действащата правна уредба и към застъпените в доктрината или практиката становища, когато ги намира за неправилни или неподходящи. Становищата на автора са добре премислени, държат сметка за различните аспекти на въпроса, който се анализира, както и за практическите проявления от направените изводи.

При изследването си авторът е анализирал цялата по-стара, както и съвременна българска правна литература по поставените въпроси, както и водещи съчинения в чуждестранната литература. Доц. Коларов разглежда становищата на отделните автори, изяснявайки противоречията в тях и в много случаи допълвайки ги със собствени аргументи, а там, където не възприема определени техни виждания, спори с тях, като спорът се отличава с коректност към застъпваните тези, научна етика и обоснована критика.

Като достойнство на съчинението трябва да се посочи и подробният анализ на относимата съдебна практика. Темата на труда предполага такъв анализ и авторът не е пренебрегнал становищата, застъпени от съдилищата, а напротив – отделил е необходимото внимание на тях. Това показва практическата полза от труда, както и

---

¹ Тезата на доц. Коларов намирам за обоснована; тя се подкрепя и от хипотезите, в които прокурорът е овластен да предяви конститутивен иск за прекратяване на юридическо лице – вж. например чл. 5, чл. 40, ал. 2, чл. 51д от Закона за кооперациите, чл. 13, ал. 2 и § 5, ал. 2 от ПЗР на ЗЮЛНЦ, чл. 70, ал. 2, чл. 155, т. 2 и т. 3, чл. 252, ал. 1, т. 4 и т. 5, чл. 260ю, ал. 2, чл. 260я, ал. 2, т. 2 и т. 3, чл. 280б, ал. 1 и чл. 283 ТЗ; иск за установяване на недопустимост или нищожност на вписването или несъществуване на вписано обстоятелство (чл. 604 ГПК, чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ), както и исковете по чл. 25, ал. 6 ЗЮЛНЦ, чл. 336, ал. 1 ГПК, чл. 537, ал. 3 ГПК и чл. 552, ал. 1 ГПК. Във всички тези хипотези прокурорът действа в обществен интерес.

умението на автора да включи в анализа си аргументи, изведени от конкретни практически казуси, които са станали предмет на съдебни решения.

Особено ценни са направените предложения *de lege ferenda*, които са аргументирани и се основават на сериозния научен анализ, който авторът ни представя в своя труд.

За участието в конкурса са представени три статии, публикувани в научни издания, индексирани и реферирани в световноизвестни бази данни с научна информация, и една статия, публикувана в редактиран колективен том. Представените статии отново убеждават в задълбочения научен подход на кандидата при разработване на поставената проблематика и широтата на правните му познания. Трябва специално да се подчертае, че всички представени статии са публикувани в чужбина, което е красноречив атестат за тяхното качество. Наред с това трябва да се отбележи, че научното творчество на доц. Коларов включва и редица други ценни публикации в страната и чужбина, които той, вероятно поради научна скромност, не е представил в конкурса.

Публикационната дейност и участието на доц. Коларов в научни форуми със свои доклади и разработки е направило впечатление на научната общност и в резултат на това редица учени са се позовали на негови разработки и са дали положителна оценка на направените в неговите публикации изводи. Прави впечатление, че цитирания има както от български автори, така и в изследвания на чуждестранни автори, което е поредно доказателство за качеството на научната продукция на кандидата.

Доц. Коларов е участвал общо в пет международни научни проекта.

III. Учебна и преподавателска дейност

Доц. Тодор Коларов, д.н., преподава в Нов български университет задължителната учебна дисциплина „Гражданско процесуално право“, както и осъществява научно ръководство на докторанти по дисциплината „Граждански процес“. Под негово ръководство е публикуван наръчник по граждански процес, който се утвърди сред студентите като полезен източник за тяхната подготовка за изпита по едноименната учебна дисциплина, поради систематизираното и ясно представяне на въпросите – **КОЛАРОВ, Тодор. ЛЕКОВА, Цветелина и ДАХЛЯНОВА, Ивелина. Наръчник по гражданско процесуално право. София: Сиела. 2022, ISBN: 9789542839392.**

Само за учебната 2022/2023 г. той е участвал в 4 държавни изпитни комисии, по две в ДНМС и департамент „Право“ (във всеки от посочените департаменти по веднъж като член и като председател на изпитна комисия).

Средната оценка от студентските анкети за последните десет семестъра е 4.53/5.00

Участвал е в успешното стартиране на програмата Политически науки (на английски), с предложени два курса POLS317 EU Development Policies и POLS436 Security in Europe: Dangers, Risks, Countermeasures, както и в усъвършенстването на магистърските програми в ДНМС, с отразените промени в каталог 2023/2024 г., включително с рационализиране и развитие на водените от кандидата курсове.

Инициатор е на международната научна конференция „Права и сигурност“ (27-28.04.2023 г.). Провел е онлайн лекция на тема „Техники за пране на пари (на английски език)“ на 14.05.2022 г., както и лекции в периода 8.05-12.05.2023 г. на тема „Техники за пране на пари и юристите (на английски език)“ във формат мобилност с цел преподаване по Erasmus+ по покана на домакинстващата институция Neapolis University Pafos, Кипър.

IV. Административна и обществена дейност

Доц. Тодор Коларов, д.н., е член на ФС на ФДЕНО и на Академичния съвет на НБУ, както и Ръководител на ДНМС, а в периода 12.10.2015 г.-1.03.2017 г. – Програмен консултант в ДНМС.

Доц. Тодор Коларов, д.н., е Председател на Regional Anti-Corruption Initiative (2018 – 2019 г.) (<https://rai-see.org/>).

Номиниран е за „Юрист на годината“ - 2022 г. в категория „Правосъдие зад граница“. Член на Българската асоциация по международно право

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

От 2017 г. познавам доц. Тодор Коларов, д.н., като задълбочен и широко ерудиран юрист, учен и университетски преподавател с академичен опит не само в страната, но и в чужбина. При съвместната ни работа в Департамент „Право“ доц. Коларов демонстрира най-високо чувство на взаимно колегиално уважение, академична етика и научна толерантност.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Оценката си за постиженията на кандидата по този конкурс в научноизследователската и други дейности изразих в предходните секции на становището. Нямам съществени забележки по материалите, представени за участие в конкурса.

Заключение: Доц. Тодор Панайотов Коларов, д.н., отговаря на (и значително надхвърля) минималните национални изисквания и изискванията на НБУ за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.6 Право (Гражданско процесуално право). Въз основа на това, както и на постигнатите от него значими резултати в научноизследователската и преподавателската дейност, убедено препоръчвам Доц. Тодор Панайотов Коларов, д.н., да бъде допуснат до избор от Академичен съвет и избран за професор по гражданско процесуално право в НБУ.

09.03.2024 г.

Подпис: .....